

Kijk op keuren

handleiding voor het
beoordelen, toiletteren
en voorbrengen van melkvee

BETTER COWS > BETTER LIFE

Colofon

Kijk op keuren is een uitgave van de Coöperatie Koninklijke CRV u.a. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd door middel van druk, fotokopie of op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van CRV, postbus 454, 6800 AL Arnhem.

Hoewel deze uitgave met de uiterste zorgvuldigheid is samengesteld, kan CRV geen aansprakelijkheid aanvaarden voor eventuele onjuistheden en/of onvolledigheden.

Speciale dank aan de Young Breeders, het NAJK en Erica Rijnveld.

Productie: CRV Uitgeverij

Fotografie: CRV Uitgeverij, Alger Meekma

Vierde druk

2020 – CRV, Arnhem

ISBN/EAN 978-90-810966-0-7

Inhoud

voorwoord 2

Deel A Beoordelen van melkvee 4

1 Veebeoordelen 6

2 De onderbalk 12

3 De bovenbalk 22

4 De veebeoordelingswedstrijd 34

Deel B Toiletteren en voorbrengen 44

1 De show 46

2 Wassen en scheren 48

3 Showmanship 66

Goed kijken kun je leren

Door de tijd heen is er veel veranderd in de veehouderij. Maar wat vanaf het begin tot vandaag de dag nog wordt gedaan, is kijken naar koeien. Vroeger was dat de enige manier om de kwaliteit van een koe in te schatten. Tegenwoordig gebeurt dat ook door data te verzamelen. Het doel is nog altijd de kwaliteit in te schatten en de beste dieren te onderscheiden. Om koeien te blijven verbeteren blijft het oog van de meester onmisbaar. Goede en mindere punten van koeien herkennen en die helder benoemen vergt veel training. Hiervoor zijn keuringen en veebeoordelingswedstrijden belangrijk. Samen naar koeien kijken is niet alleen leuk, benoemen wat je ziet en hierover discussiëren geeft ook inzicht. Dat inzicht is van belang voor juryleden en stamboekinspecteurs, maar bovenal voor veehouders die iedere dag tussen hun koeien staan. Zij hebben dagelijks te maken met die goede en mindere punten van hun dieren. Het verschil tussen veesta-

pels wordt bepaald door goed te kijken en op details te letten. Keuringen hebben niet meer als doel de beste dieren voor de fokkerij te selecteren. Ze hebben meer een sociale functie, brengen mensen bij elkaar en de mooiste dieren worden aan elkaar en de buitenwereld gepresenteerd. In tijden dat positieve pr voor de rundveehouderij belangrijker is dan ooit, is een goede presentatie van de dieren essentieel. In deze handleiding worden de belangrijke punten in het beoordelen en presenteren van rundvee helder weergegeven. Ik hoop dat het aanmoedigt te leren kijken naar onze koeien, ze mooi te presenteren en hier samen van te genieten.

*Gerbrand van Burgsteden,
hoofd Stamboek en Registratie
Coöperatie Koninklijke CRV u.a.*

Deel A

Beoordelen van melkkoeien

1. Veebeoordelen

Elke koe heeft goede en minder goede punten. Door met veebeoordelen mee te doen, krijg je daar oog voor en leer je naar details te kijken.

De beoordelingskenmerken bij het veebeoordelen worden in twee categorieën verdeeld: de onderbalkkenmerken en de bovenbalkkenmerken.

Onderbalkkenmerken

De onderbalk bestaat uit negentien lineaire, meetbare, kenmerken. Ze worden vastgelegd in de scores 1 tot en met 9, behalve de hoogtemaat. De hoogtemaat wordt gemeten in centimeters. De kenmerken van de onderbalk zijn constateringingen die aangeven hoe de koe eruitziet. Ze geven als het ware een foto van de koe in cijfers. De onderbalkkenmerken geven dus geen waardeoordeel over het dier.

Onderbalkkenmerken zijn de kenmerken die je constateert, waar je een meetlat naast zou kunnen leggen. Ze worden, zoals gezegd, vastgelegd op een schaal van 1 tot en met 9. Als voor een kenmerk een 9 wordt gescoord, wil dat niet zeggen dat de koe voor dat kenmerk het beste scoort. Het is een uiterste, net als een score 1. Voor 'beenstand zij' bijvoorbeeld betekent een 9 zeer krom en een 1 erg recht.

Met de scores die aan de onderbalkkenmerken worden gegeven, kan iemand zich een beeld vormen van de koe; is ze groot, hoe ziet de uier eruit, hoe is het beengebruik?

Bovenbalkkenmerken

Nadat de onderbalkkenmerken zijn gescoord, wordt de koe aan de hand van de bovenbalkkenmerken beoordeeld. De meetlat wordt dan vervangen door het oordeel en echte deskundigheid en smaak gaan een woordje meespreken. Punten worden toegekend aan de hand van de totaalindruk van het dier.

Een inspecteur legt de exterieurscore digitaal vast

Zwartbonte en roodbonte melkkoeien worden beoordeeld op de melkstandaard

De bovenbalkkenmerken geven een waardeoordeel over het dier. Met de bovenbalk wordt aangegeven in welke mate het dier overeenkomt met de keuringsstandaard. De bovenbalkkenmerken worden beoordeeld van 71 tot 99 punten. Het populatiegemiddelde is 80 punten. Voor een beoordeling van 90 punten of meer moeten de koeien ten minste tweedekalfs en ten minste 48 maanden oud zijn.

Officiële keuringsstandaard

In dit boekje worden de onderbalk- en de bovenbalkkenmerken van de koe uitgebreid toegelicht

aan de hand van de officiële keuringsstandaard. Het beoordelen van de koe volgens een keuringsstandaard betekent dat de koe vergeleken wordt met het gemiddelde van alle dieren die volgens deze standaard worden beoordeeld.

De meeste melkkoeien in Nederland en Vlaanderen worden volgens de melkstandaard beoordeeld. Deze standaard komt in dit boekje aan de orde. De CRV-inspecteurs keuren daarnaast dubbel-doeldieren volgens de lokale standaard. Deze keuringsstandaard komt in dit boekje niet aan de orde. Coöperatie CRV kan hier meer informatie over verstrekken. Dit geldt ook voor het keuringsrapport voor vleesvee.

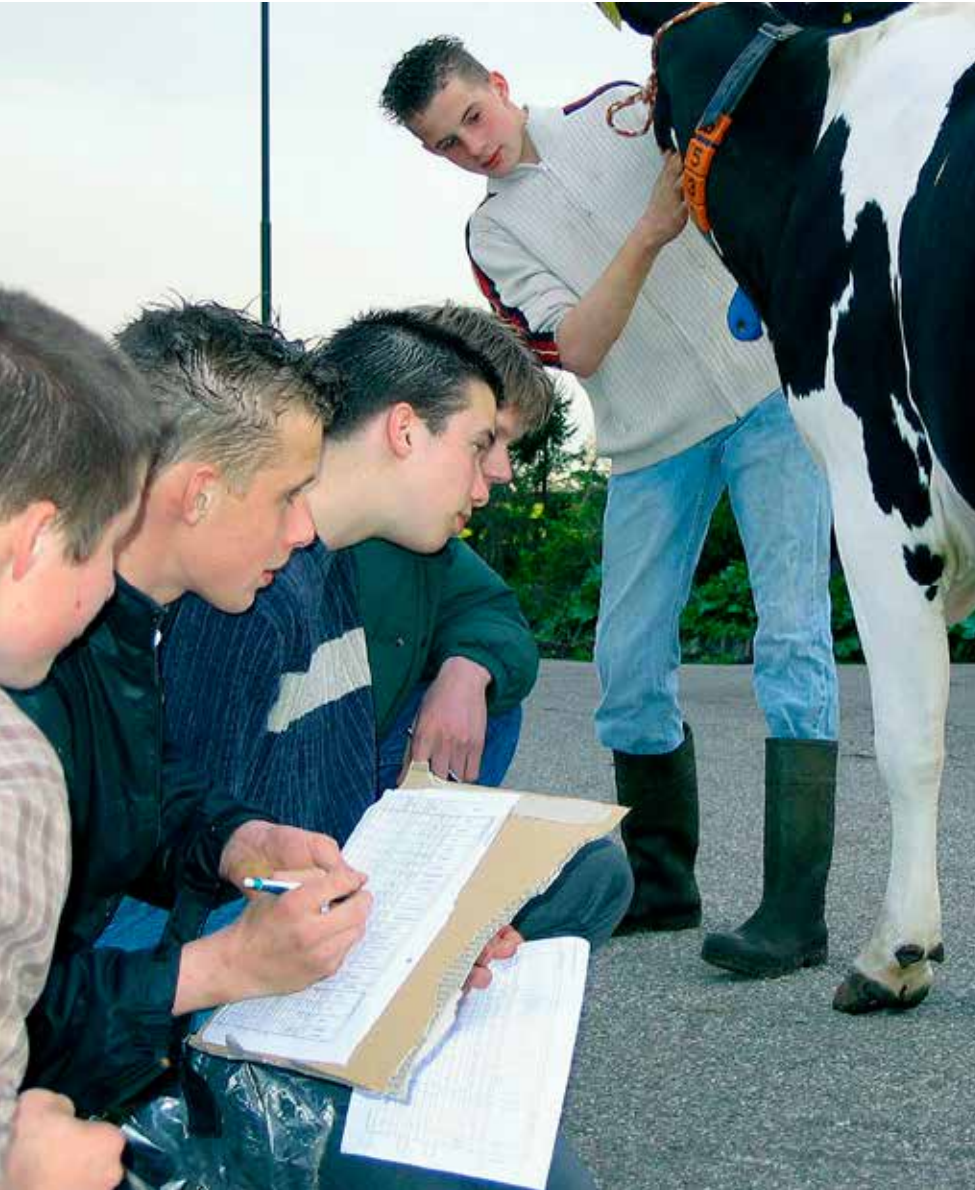
De onderdelen van de koe

Op pagina 11 staat een afbeelding van een koe waarop alle onderdelen van de koe zijn aangegeven. In vaktaal heet dit 'exterieur'. Het is bij het beoordelen handig om goed op de hoogte te zijn van al deze kenmerken.

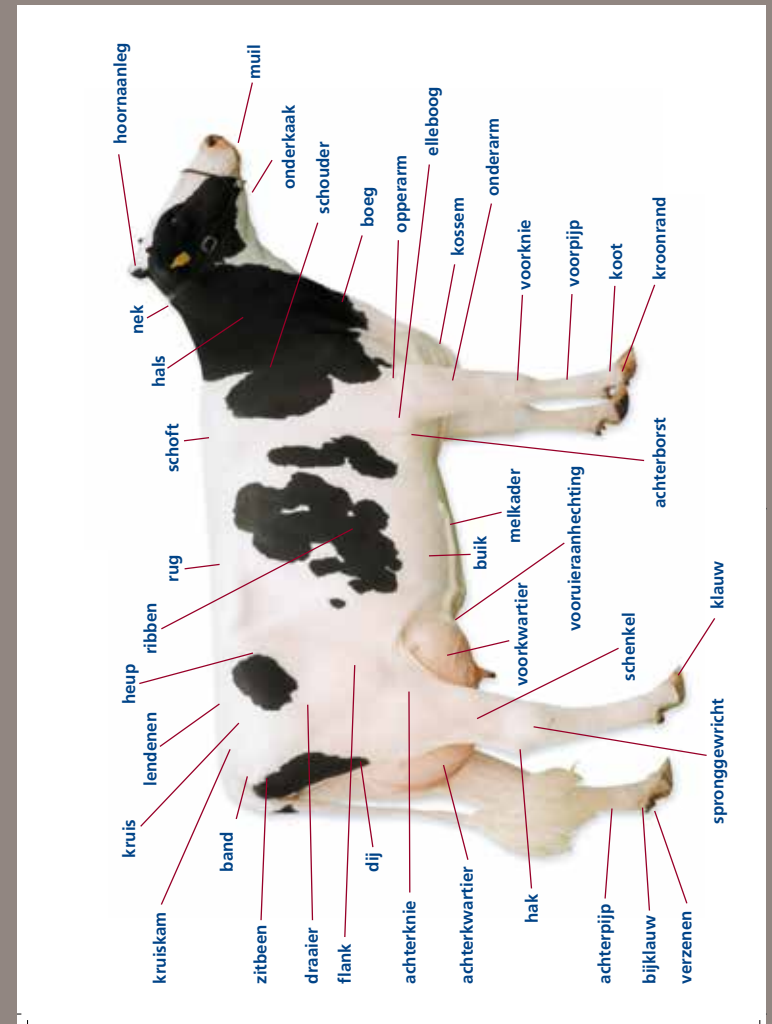
Verderop in dit boekje komen alle kenmerken stuk voor stuk aan de orde. Er staat steeds bij waar je naar moet kijken. Wat is gewenst en wat niet? Wat moet je waarderen en waar moet je aftrek toepassen? Eerst komen de onderbalkkenmerken aan de orde, daarna de bovenbalkkenmerken.

Bij de onderbalkkenmerken staan illustraties waarop de extremen goed zichtbaar zijn. Eventueel kan de overzichtsafbeelding van de koe geraadpleegd worden.

Ten slotte wordt de gang van zaken bij de veebeoordelingswedstrijd weergegeven. Ook het wedstrijdformulier is opgenomen. Richtlijnen voor jury en deelnemers worden eveneens op een rijtje gezet.

Koeonderdelen

2. De onderbalk

Hoe ziet een koe eruit? Aan de hand van de onderbalk kun je dat gemakkelijk beoordelen.

De onderbalk bestaat uit negentien lineaire kenmerken. Ze worden vastgelegd in de scores 1 t/m 9, behalve de hoogtemaat. De hoogtemaat wordt gemeten in centimeters.

1 Hoogtemaat

De hoogte wordt gemeten met de meetstok op het midden van het kruis. De score wordt gegeven in centimeters. In 2019 bedroeg de gemiddelde hoogtemaat in Nederland voor zwartbonte vaarzen 148 cm en voor roodbonte 146 cm. In Vlaanderen was dit respectievelijk 149 en 147 cm.

2 Stand voorbenen

De stand van de voorbenen wordt beoordeeld door te kijken naar de stand van de voorklauwen. Gemiddeld staan deze licht naar buiten gericht, dat is een score 5. Als de klauwen extreem naar buiten gericht staan, wordt een score 1 gegeven en als de klauwen parallel staan, dan is de score een 9.

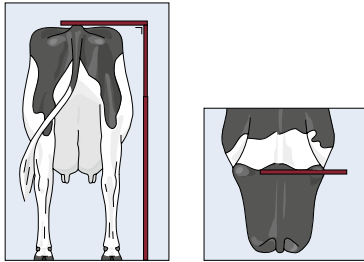
3 Voorhand

De voorhand wordt beoordeeld door te kijken naar de afstand tussen de voorbenen op het hoogste punt van de voorbenen.

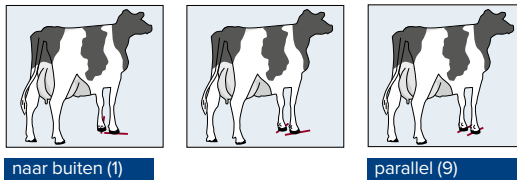
4 Inhoud

De inhoud wordt bepaald door de lengte van de ribben. Hoe langer en dieper deze zijn, hoe hoger de score.

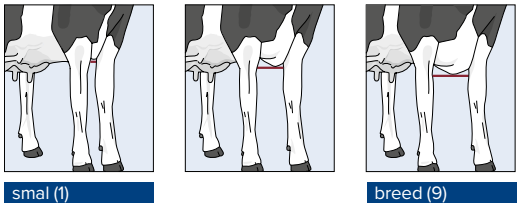
1. Hoogtemaat

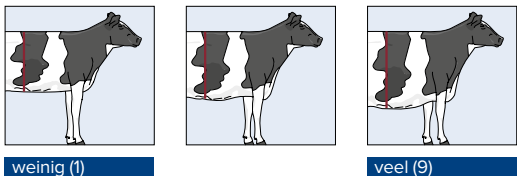
2. Stand voorbenen

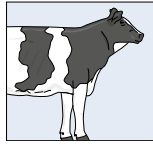

3. Voorhand

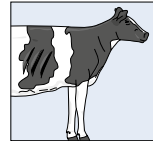
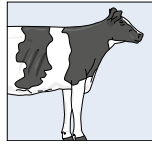

4. Inhoud

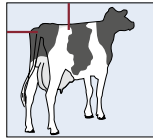

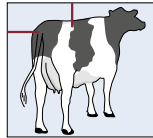
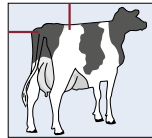
weinig (1)

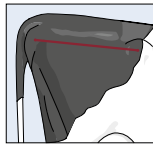
veel (9)

5. Openheid

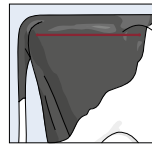
weinig (1)

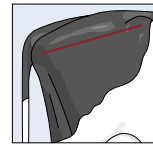
veel (9)

6. Conditie

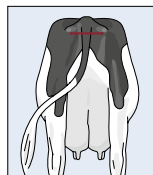
oplopend (1)

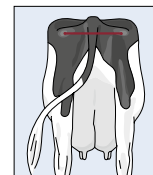
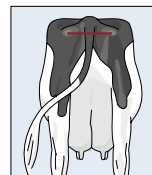
(3)

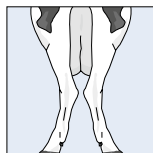
hellend (9)

7. Kruisligging

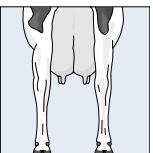
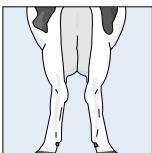
smal (1)

breed (9)

8. Kruisbreedte

hakkig (1)

recht (9)

9. Beenstand achter**5 Openheid**

De welving en hoek van de ribben, beoordeeld aan de linkerzijde van het dier. De welving van de ribben is de ronding van de ribben ten opzichte van de rugwervel. De hoek van de ribben wordt beoordeeld vanaf de zijkant door te kijken naar de hoek van de ribben ten opzichte van de rugwervel. Openheid is te scoren door eerst de welving van de ribben te beoordelen op een schaal van 1 t/m 6 te bepalen en daarna de hoek van de ribben op een schaal van 0 t/m 3.

6 Conditie

De vet- en spierbedekking van de lendenen en de koekoeksgaten bepalen de conditie. Bij weinig bedekking is de score 1, bij veel wordt 9 gescoord.

7 Kruisligging

De kruisligging is de helling van heup- naar zitbeen. Sterk oplopende kruizen scoren 1. Voor een horizontaal kruis wordt de score 3 ingevuld. Voor een zwaar hellend kruis is de score 9.

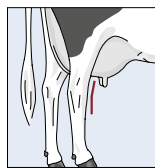
8 Kruisbreedte

De kruisbreedte is de afstand tussen de zitbeenderen. Bij geringe afstand is de score een 1, bij ruime afstand een 9.

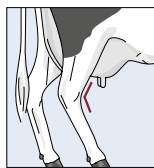
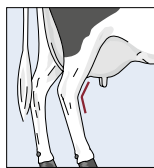
9 Beenstand achter

Vanaf de achterzijde wordt gescoord in welke richting de punten van de klauwen wijzen.

10. Beenstand zij

recht (1)

krom (9)

10 Beenstand zij

De beenstand wordt bepaald door de hoek in de hak in te schatten van de zijkant. Kaarsrecht scoort een 1, zeer krom een 9.

11 Klauwhoek

De klauwhoek is de hoek die de voorzijde van de klauw heeft met de grond.

11. Klauwhoek

weinig (1)

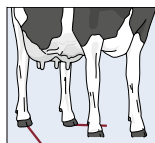

veel (9)

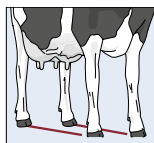
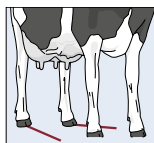
12 Beengebruik

Bij het beengebruik wordt gelet op zowel de lengte als de richting van de pas. Een zwakke, sloffige pas geeft een score 1, een krachtige pas scoort 9.

**12. Been-
gebruik**

zwak (1)

krachtig (9)

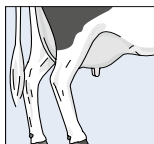
13 Vooruieraanhechting

De vooruieraanhechting (zijkant vooruier) is de sterkte van de aanhechting tussen vooruier en buikwand. Hangt de uier los, dan is de score 1, bij een strakke, vlakke aanhechting, is de score 9.

**13. Vooruier-
aanhechting**

los (1)

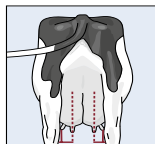

vast (9)

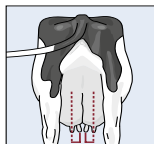
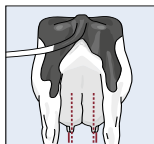
14 Voorspeenplaatsing

Dit is de plaatsing van de voorspenen (bij implant uier) onder de voorkwartieren van de uier. Deze plaatsing wordt van voren beoordeeld. Hoe meer onder de kwartieren, hoe hoger de score.

**14. Voorspeen-
plaatsing**

wijd (1)

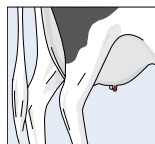

nauw (9)

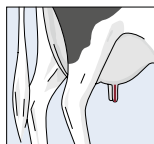
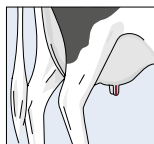
15 Speenlengte

Het gaat hierbij om de lengte van de voorspenen. Een gemiddelde lengte van circa 2 cm geeft een score 1. Als de spenen zo'n 8 cm lang zijn, wordt de score een 9.

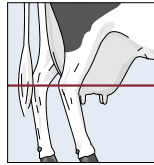
**15. Speen-
lengte**

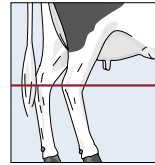
kort (1)

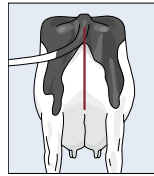
lang (9)

16. Uierdiepte

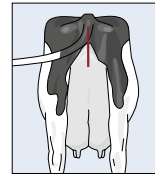
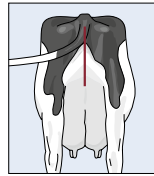
diep (1)

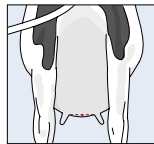
ondiep (9)

17. Achteruierhoogte

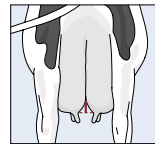
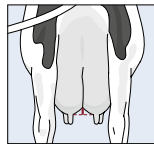
laag (1)

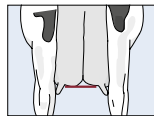
hoog (9)

18. Ophangband

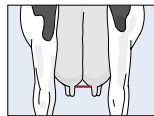
zwak (1)

sterk (9)

19. Achterspeenplaatsing

wijd (1)

nauw (9)

16 Uierdiepte

De afstand van de uierbodem tot de grond in verhouding tot de hoogte wordt uierdiepte genoemd. Heel diep geeft score 1. Als de bodem van de uier gelijk hangt met de hak, is de score een 2. Erg ondiep geeft een score 9.

17 Achteruierhoogte

De achteruierhoogte wordt bepaald door de afstand tussen het zitbeen en de uierplooï te meten. Is die afstand groot, dan betekent dit een laag cijfer. Bij de gemiddelde achteruierhoogte is de afstand tussen zitbeen en uierplooï circa 2 cm korter dan de afstand tussen uierplooï en hak.

18 Ophangband

De ophangband, de pees- en spierbundel die voor de ophanging van de uier zorgt, kan zichtbaar zijn of niet. Als de band goed zichtbaar is, loopt hij meestal hoog door in de achteruier. Het gaat echter met name om de sterkte van de band onder in de uier. Een zwakke onzichtbare band scoort een 1, een sterke, heel goed zichtbare band scoort een 9.

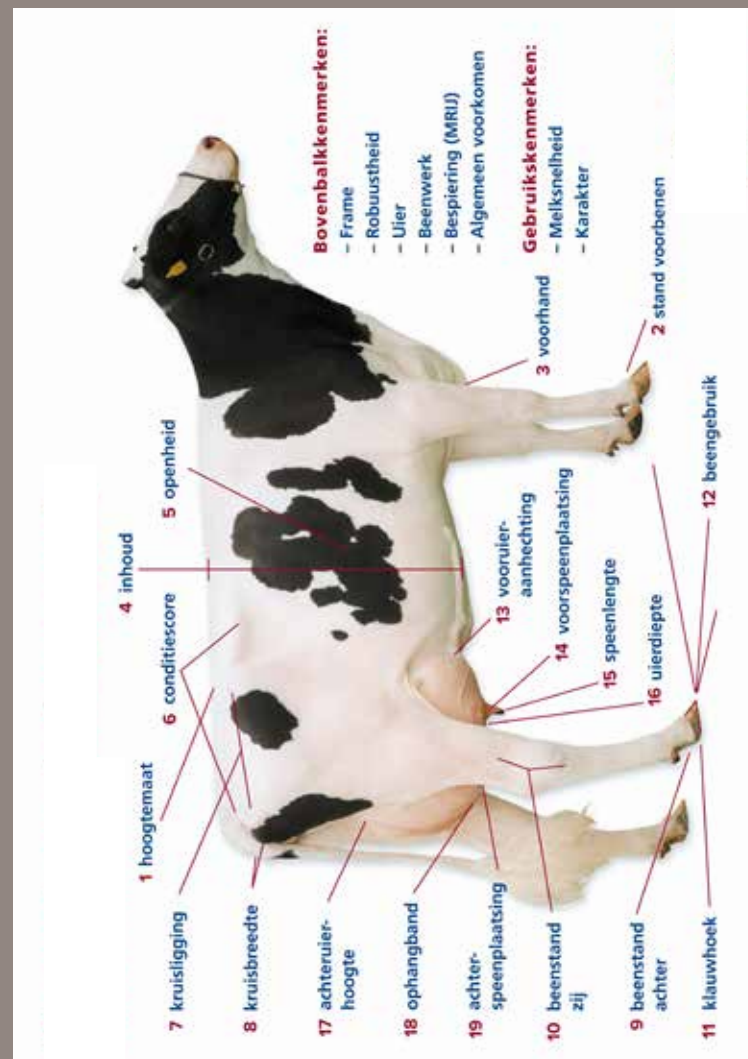
19 Achterspeenplaatsing

Onder achterspeenplaatsing wordt verstaan de plaatsing van de achterspenen onder de achterkwartieren van de uier (bij de implant in de uier). Als de spenen in het midden van het kwartier staan, is de score 3.

Onderbalkkenmerken

onderbalkkenmerken	afk.	1	9	opmerking
1. hoogtemaat	HT	in cm	in cm	—
2. stand voorbenen	SV	naar buiten	parallel	—
3. voorhand	VH	smal	breed	—
4. inhoud	IH	weinig	veel	—
5. openheid	OH	weinig	veel	—
6. conditiescore	CS	weinig	veel	—
7. kruisligging	KL	oplopend	hellend	3 = horizontaal
8. kruisbreedte	KB	smal	breed	—
9. beenstand achter	BA	hakkig	recht	—
10. beenstand zij	BZ	recht	krom	—
11. klauwhoek	KH	weinig	veel	—
12. beengebruik	BG	zwak	krachtig	—
13. vooruieraanhechting	VA	los	vast	—
14. voorspeenplaatsing	VP	wijd	nauw	—
15. speenlengte	SL	kort	lang	—
16. uierdiepte	UD	diep	ondiep	2 = op de hak
17. achteruierhoogte	AH	laag	hoog	—
18. ophangband	OB	zwak	sterk	—
19. achterspeenplaatsing	AP	wijd	nauw	3 = spenen in midden van kwartier

Onderbalkkenmerken (met afkortingen) en de toelichting bij de cijfers

3. De bovenbalk

Wat voor totaalindruk heb je van een dier? Dat druk je in punten uit in de zogenaamde bovenbalkkenmerken.

Na het vastleggen van de onderbalkkenmerken worden de bovenbalkkenmerken beoordeeld. Uit de beoordelingen voor frame, type, uier en beenwerk wordt aan de hand van wegingsfactoren het algemeen voorkomen vastgesteld.

Frame

Bij het beoordelen van het bovenbalkkenmerk frame gaat het vooral over functionaliteit en verhoudingen. De koe moet gelijkmatig gebouwd zijn, niet week in de bovenbouw zijn en de verhoudingen moeten kloppen. Wat de hoogtemaat betreft wordt 145 cm tot 148 cm bij een vaars en 150 cm tot 153 cm bij een volwassen koe als ideaal gezien. Te kleine en te grote koeien krijgen minder punten voor frame. Belangrijk is dat in het zijaanzicht een duidelijke wigvorm is te zien zonder dat de voorhand te smal wordt.

Van de zijkant gezien moet het zitbeen lager liggen dan de heup. Dit is belangrijk bij het afkalven. Bij een hellend kruis verloopt de afvoer van baarmoedervocht gemakkelijker, waardoor de koe eerder klaar is voor de volgende dracht. Bij een horizontale of oplopende kruisligging is de waardering voor frame lager. Frame staat dus voor functionaliteit. Dieren die voor bouw in de onderbalkkenmerken rondom gemiddeld (een 5) scoren, hebben de grootste kans om oud te worden. Zij krijgen de hoogste punten voor frame.

• Toekennen van punten

Een onevenredig gebouwde koe met onvoldoende wigvorm krijgt minder dan 80 punten voor frame.

Bij een extreme wigvorm in combinatie met weinig breedte is de waardering 75 punten of lager.

Een koe met een duidelijke wigvorm en een licht hellend kruis, die evenredig gebouwd is, krijgt 85 of meer punten.

Te kleine en te grote koeien scoren lager voor frame

Een robuuste koe kan tegen een stootje

Type

Type heeft een directe relatie met levensduur en is samengesteld uit vier optimumkenmerken van de onderbalk: conditie, inhoud, voorhand en kruisbreedte. Conditie weegt daarvan het meest en kruisbreedte het minst mee in de waardering van type.

• Toekennen van punten

Vaarzen met veel of weinig conditie worden zwaarder 'gestraft' in de beoordeling dan vaarzen met een breed of een smal kruis. Koeien met een optimale conditie worden meer beloond dan vaarzen met een optimale kruisbreedte. Scoort een koe op alle onderdelen een 5, dan zit ze voor type rond de 89 punten.

Bij de waardering van de uier ligt het accent op speenplaatsing, ophangband en uierdiepte

Twee vaarzen met 80 punten voor type kunnen er toch verschillend uitzien, omdat ze elk op een ander kenmerk meer of minder 'gestraft' dan wel 'beloond' worden.

Het voornaamste punt is dat de koe toont dat ze tegen een stootje kan, zonder dat ze te goed voor zichzelf zorgt, ofwel te weinig melk produceert en te dik wordt.

Uier

Bij de waardering van de uier ligt het accent op de speenplaatsing, de ophangband en de uierdiepte. Het is een kwestie van balans, de onderbalkkenmerken hebben allemaal invloed op elkaar. Zij kunnen elkaar versterken of verzwakken. Bijvoorbeeld een onzichtbare, slappe ophangband kan de hele harmonie van de uier verstoren. Een kwalitatief goede uier heeft een aantal in het oog springende karakteristieken.

De vooruieraanhechting moet zo vast en vlak mogelijk zijn, maar dan moet het uierweefsel wel doorlopen. Soms kan dat een vertekend beeld geven, als in de hoek de uier nogal wat bindweefsel heeft gevormd.

Bindweefsel is witter van kleur en lijkt veel op de kleur van de vacht. Let daar goed op. Staan de voorspenen van voren gezien aan de buitenkant van de uier, dan wordt dit laag gewaardeerd.

Voor de speenlengte geldt over het algemeen een optimum van 5 cm. Een cilindervorm heeft de voorkeur, ballon- en puntvormige spenen worden lager gewaardeerd.

Bekijk niet alleen de stand, maar ook het beengebruik

Voor de uierdiepte geldt dat een ondiepe uivorm de hoogste waardering krijgt. Niet te ondiep, maar goed in balans, duidelijk boven de hak is voldoende. Als de bodem van de uier gelijk hangt met de hak van de koe of lager, wordt dit met name bij jonge dieren bijzonder laag gewaardeerd. Te diepe uiers geven problemen met melken en een grotere kans op uier- en/of speenbeschadiging. Verder is de balans in de uier belangrijk. Een opgetrokken vooruier of een te diepe achteruier wordt gezien als afwijking van de standaard. De achteruier is liefst hoog aangehecht. De achteruierhoogte wordt hoger gewaardeerd naarmate de afstand tussen zitbeen en uierplooi kleiner is.

Is de ophangband van de uier duidelijk te zien en houdt hij de uier strak, dan betekent dat een goede score. Een goede beadering van de uier geeft aan dat er een goede bloeddoorstroming van de uier is, waardoor veel melk geproduceerd kan worden. Dat weegt mee in de beoordeling van de uier.

Is de achterspeenstand te wijd of te nauw, dan kan dat ongemakkelijk zijn bij het melken, met name bij automatische melksystemen. Dit wordt in de beoordeling lager gewaardeerd.

• Toekennen van punten

Een uier met een goede speenplaatsing (6 en hoger), een sterke ophangband (6 en hoger) en uierdiepte duidelijk boven de hak (5 en hoger) kan meer dan 84 punten krijgen. De achteruier mag echter niet dieper zijn dan de vooruier en moet hoog (6 en hoger) en breed zijn opgehangen. Een uier waarbij de voorspeenplaatsing en ophangband een score hebben van 4 of lager, krijgt minder dan 80 punten. Als daarnaast geen balans aanwezig is (achteruier duidelijk dieper dan vooruier) en de achteruier laag is aangehecht, dan scoort de koe 75 of minder punten.

Beenwerk

Een koe moet goed op haar benen staan en er vooral goed op kunnen lopen. Vaak is snel te zien of dit wel of niet het geval is. Let daarbij op de volgende kenmerken: de achterbenen moeten gemiddeld gehoekt zijn, de klauwen moeten niet te gehoekt of te plat zijn en de voor- en achterbenen moeten recht onder de romp staan. Dan kan de koe meestal goed op haar benen lopen. De ideale achterbeenstand is als er een denkbeeldige lijn is te trekken van het zitbeen naar de achterkant van het spronggewricht

met als derde raakpunt de bijklauwen. Een beenstand achter waarbij de klauwen naar buiten wijzen of te rechte of te kromme benen wijzen vaak op een minder goed beengebruik. Voor een goed beengebruik is ook de plaatsing van de draaier van belang. De draaier is het beginpunt van het achterbeen. De afstand tussen heup en draaier moet even lang zijn als tussen draaier en zitbeen.

Ten slotte geeft ook de droogte van het beenwerk een indruk. De aanwezigheid van vochtweefsel in het spronggewricht kan wijzen op een minder goed beengebruik.

• Toekennen van punten

Een koe met krachtige benen die goed recht en ruim weg stapt, wordt als zeer goed beoordeeld (85 punten of meer). Een koe met onvoldoende krachtig gebruik van de benen, hakkelig gezien van achter en met kromme benen en platte klauwen (met te weinig hoek) krijgt 75 punten of minder.

Algemeen voorkomen

Nu zijn we zover dat een totaalindruk van de koe gegeven kan worden. De onderbalkkenmerken (cijfers 1 tot en met 9) staan op een rij. Hoeveel punten krijgt de koe nu uiteindelijk?

• Toekennen van punten

Bij alle bovenbalkkenmerken kan de waardering tussen de 71 en 99 punten liggen. In Nederland en Vlaanderen wordt voor algemeen voorkomen maximaal 94 punten toegekend. 90 punten en meer wordt voor uier en algemeen voorkomen alleen toegekend aan koeien die minimaal twee keer hebben gekalfd en vier jaar oud zijn.

Bovenbalkkenmerken

De bovenbalkkenmerken zijn:

1. frame (F)
2. type (T)
3. uier (U)
4. beenwerk (B)
5. algemeen voorkomen (AV)

1. frame	20%
2. type	10%
3. uier	35%
4. beenwerk	35%
5. algemeen voorkomen	100%

Het algemeen voorkomen wordt daarna als volgt berekend:

aantal punten frame	2 x		=		punten
aantal punten type	1 x		=		punten
aantal punten uier	3,5 x		=		punten
aantal punten beenwerk	3,5 x		=		punten
					+
totaal aantal punten:					punten

Afronden kan in de richting van uier en beenwerk

klasse	punten bovenbalk
excellent	90 en hoger
zeer goed	85 t/m 89
goed	80 t/m 84
voldoende	75 t/m 79
onvoldoende	70 t/m 74

4. De veebeoordelingswedstrijd

Hoe gaat het er nu in de praktijk aan toe? Bij een veebeoordelingswedstrijd gaat het in eerste instantie om de deelnemers en niet om de koeien. Een van de deelnemers heeft het scherpste oog en wint.

De veebeoordelingswedstrijd bestaat uit een schriftelijk en een mondeling gedeelte.

Schriftelijke ronde

Gestart wordt altijd met een schriftelijke ronde voor alle deelnemers. Vijf koeien moeten beoordeeld worden aan de hand van de bovenbalkkenmerken. De koeien worden voor elk van de kenmerken op volgorde van goed naar minder goed geplaatst. De te beoordelen kenmerken zijn frame, type, uier, beenwerk en algemeen voorkomen. De deelnemers en de jury krijgen informatie over de leeftijd bij afkalven, de afkalfdatum en het aantal lactaties van de koeien.

De koe met het beste frame wordt nummer 1, die met het minste frame nummer 5. De volgorde van goed naar minder goed is dus 1, 2, 3, 4, 5. Voor de andere kenmerken wordt dezelfde werkwijze gehanteerd. Op welke onderbalkkenmerken bij het beoordelen van de afzonderlijke kenmerken gelet moet worden, is in hoofdstuk 2 beschreven. Daar staat ook beschreven waar je bij de diverse bovenbalkkenmerken op moet letten.

Nadat de vijf koeien voor elk van de kenmerken frame, type, uier, beenwerk en algemeen voorkomen op volgorde zijn geplaatst, moet nog aan elke koe het aantal punten voor algemeen voorkomen worden gegeven. Hoe dit in zijn werk gaat, is te lezen in het hoofdstuk over algemeen voorkomen. Let hierbij op dat de hoogst geplaatste koe ten minste evenveel punten heeft als de daarna geplaatste koeien. Meestal is voor dit onderdeel 25 minuten beschikbaar. Soms blijven de deelnemers de eerste vijf minuten buiten de ring, zodat iedere deelnemer de dieren even rustig van afstand kan bekijken. Het wedstrijdformulier veebeoordelen staat op pagina 42.

Bij veel wedstrijden wordt in de schriftelijke ronde van twee koeien (bij voorkeur een jongere en een oudere koe) de volledige onder- en bovenbalk ingevuld. Hoe de verschillende kenmerken gescoord en beoordeeld moeten worden, staat in voorgaande hoofdstukken. Dit onderdeel is toegevoegd om nog beter naar een koe te kijken. Ook voor dit onderdeel is 25 minuten beschikbaar.

• Puntentelling

Nadat deelnemers en jury hun wedstrijdformulier hebben ingevuld en ingeleverd, wordt de beoordeling van de deelnemers vergeleken met die van de jury. Elke afwijking van het juryrapport levert de deelnemers strafpunten op. Het aantal strafpunten is het kwadraat van het aantal plaatsen dat het oordeel over een bepaald kenmerk (frame, type, uier, beenwerk en algemeen voorkomen) van de deelnemer afwijkt van het oordeel van de jury. Is bijvoorbeeld door de deelnemer koe C voor uier op de vierde plaats gezet en door de jury op de

In de mondelinge ronde plaatsen de deelnemers vijf koeien op volgorde

tweede plaats, dan levert koe C voor kenmerk uier vier strafpunten op. Als in dit geval koe C voor het kenmerk uier volgens de jury niet juist is geplaatst, is ten minste één andere koe ook niet goed geplaatst. Zo kan het aantal strafpunten oplopen. Voor de punten die worden toegekend voor algemeen voorkomen, levert iedere punt afwijking één strafpunt op. Is aan koe D door de deelnemer 85 punten toegekend en door de jury 82 punten, dan levert dit drie strafpunten op.

Het resultaat van dit gedeelte van de schriftelijke wedstrijd is 100 minus het aantal strafpunten. Voor de dieren waarbij boven- en onderbalkkenmerken volledig zijn ingevuld, geldt dat voor elke punt afwijking van het oordeel van de jury er één strafpunt wordt toegekend voor zowel de boven- als de onderbalkkenmerken. Ook hier is het resultaat 100 minus het aantal strafpunten.

Mondelinge ronde

De beste deelnemers van het schriftelijke gedeelte nemen deel aan de mondelinge ronde. Hierin plaatsen de deelnemers vijf koeien van goed naar minder goed. Koe C komt bijvoorbeeld op de eerste plaats, koe A op de tweede enzovoort. Dit gebeurt ook door de jury. De beschikbare tijd is 20 minuten. De beoordelingen worden weer vergeleken. Elke plaatsafwijking van het oordeel van de jury levert twee strafpunten op. Het uitgangspunt hier is 50 punten.

Tijdens het plaatsen van de koeien kunnen de deelnemers ook alvast de punten op een rij zetten die ze naar voren willen brengen in de mondelinge toelichting.

Nadat de deelnemers het formulier hebben ingeleverd, gaan ze naar een ruimte waar het geluid vanuit de ring niet is te horen, behalve de deelnemer die als eerste de mondelinge toelichting geeft.

Vervolgens lichten de deelnemers één voor één hun beoordeling mondeling toe. De bedoeling is dat de volgorde van plaatsing van de koeien degelijk gemotiveerd wordt.

De deelnemer kan dit voorbereiden door:

- de volgorde te noteren;
- elke koe kort te beschrijven zodat hij later nog weet om welke koe het gaat (bijvoorbeeld de witte koe);

- op te schrijven waarom de als eerste geplaatste koe beter is dan de tweede, de tweede beter dan de derde enz.;
- te bedenken hoe u is uit te leggen waarom je voor een bepaalde volgorde kiest. Per koe zijn er maar één of twee beschrijvende opmerkingen mogelijk;
- een motivatie te maken waarin uitgebreider wordt uitgelegd waarom de als eerste geplaatste koe beter is aan de hand van de gemaakte lijst met punten.

Zeer belangrijk is dat de deelnemer positief en duidelijk aangeeft waarom de eerste koe boven de tweede is geplaatst, de tweede boven de derde enzovoort. De motivatie is het belangrijkste punt van de mondelinge toelichting. De plaatsing wordt immers al beoordeeld aan de hand van het ingeleverde formulier.

Bij de waardering voor het mondelinge gedeelte wordt vooral gelet op de opbouw van de toelichting en de motivatie.

De jury geeft voor mondelinge toelichting een cijfer tussen 1,0 en 10,0. Voor de puntentelling wordt dit met 10 vermenigvuldigd.

Nog een paar tips voor de toelichting

- Begin de toelichting met een algemene omschrijving van de vijf koeien (bijvoorbeeld: goede rubriek dieren met duidelijke kopkoe, dan twee even goede dieren en ook aan het einde van de rubriek twee dieren van gelijk niveau).
- Wees positief. 'De eerste koe heeft een goede voorspeenplaatsing' klinkt positiever dan 'de tweede koe heeft wijde voorspenen'.
- Wees zorgvuldig. Neem de tijd om de koeien te bestuderen.

- Wees duidelijk. Vertel niet alleen dat de koe goede benen heeft, maar ook waarom je vindt dat de benen goed zijn.

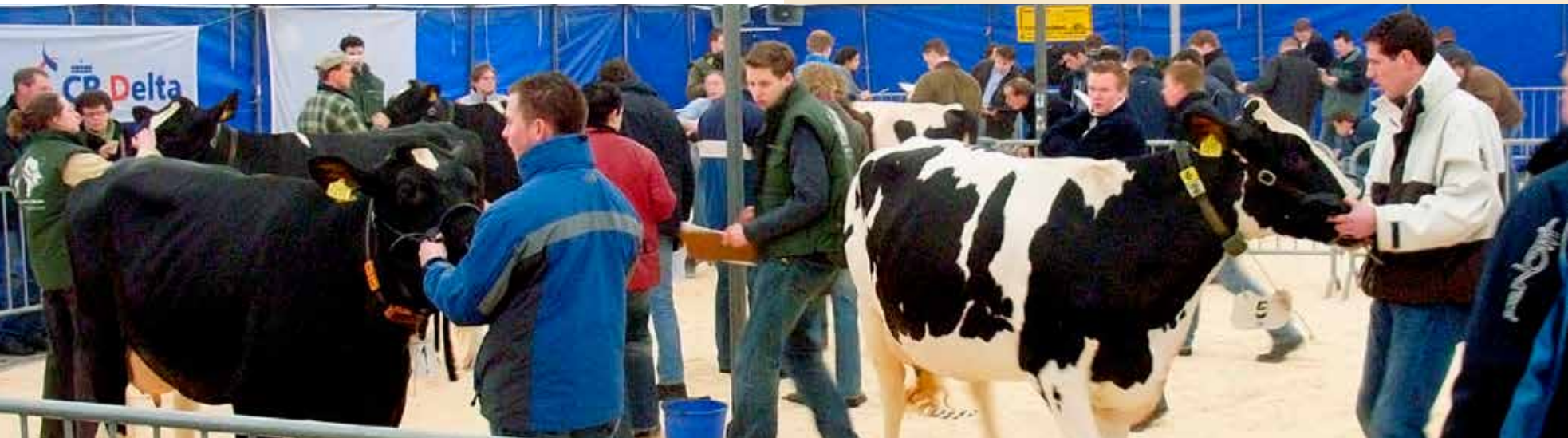
De kunst is om zo veel mogelijk positieve punten van de koeien te benoemen, zonder negatief te praten over de lager geplaatste koeien.

De einduitslag

Winnaar van de veebeoordelingswedstrijd is degene die het hoogste aantal punten heeft verzameld. De punten van alle onderdelen worden bij elkaar opgeteld. De maximumscore is 350 punten, 100 punten voor elk onderdeel van de schriftelijke ronde, 50 punten voor de plaatsing van de dieren voor de mondelinge ronde en 100 punten voor de mondelinge toelichting. Bij een eventueel gelijk aantal punten geeft de waardering voor de mondelinge toelichting de doorslag.

Tips voor de deelnemers

- Ga met schone kleding en schoon schoeisel naar de veebeoordelingswedstrijd. Dus niet met kleding en schoenen die thuis op het bedrijf al zijn gedragen.
- Het is niet gewenst dat er tijdens de wedstrijd door de deelnemers overlegd wordt.
- Schrijf duidelijk, zodat er bij het verwerken van de formulieren geen twijfel ontstaat over wat er is opgeschreven. Kortom, controleer vóór het inleveren of alles correct is ingevuld (in de ogen van de deelnemer).

Wedstrijdformulieren

Inschrijffnummer:

WEDSTRIJDFORMULIER VEEBEOORDELING

Naam: _____

Adres: _____

Woonplaats: _____

Leeftijd: _____

Deelnemers vullen hun plaatsing in de lichtblauwe vakken in, de jury vult de rest in.

	Gegevens koeien	Koe A	Koe B	Koe C	Koe D	Koe E	Strafpunten
Frame	Plaatsing deelnemer						
	Plaatsing jury						
	Afwijking aantal plaatsen						
	Aantal strafpunten						
Type	Plaatsing deelnemer						
	Plaatsing jury						
	Afwijking aantal plaatsen						
	Aantal strafpunten						
Uier	Plaatsing deelnemer						
	Plaatsing jury						
	Afwijking aantal plaatsen						
	Aantal strafpunten						
Beenwerk	Plaatsing deelnemer						
	Plaatsing jury						
	Afwijking aantal plaatsen						
	Aantal strafpunten						
Algemeen Voorkomen	Plaatsing deelnemer						
	Plaatsing jury						
	Afwijking aantal plaatsen						
	Aantal strafpunten						
Algemeen Voorkomen	Plaatsing deelnemer						
	Punten jury						
	Aantal strafpunten						
Totaal aantal strafpunten							

Aantal strafpunten is het kwadraat van het aantal plaatsen dat de beoordeling van de kenmerken Frame, Robuustheid, Uier, Beenwerk en Algemeen voorkomen door de deelnemer afwijkt van het juryrapport. Bij punten Algemeen voorkomen levert iedere punt afwijking per koe steeds één strafpunt op.

Punten plaatsen koeien	100 –	strafpunten =
------------------------	-------	---------------

Wedstrijdformulier veebeoordeling

Inschrijffnummer:

WEDSTRIJDFORMULIER ONDER- EN BOVENBALK

Naam: _____

Adres: _____

Woonplaats: _____

Leeftijd: _____

Deelnemers vullen hun plaatsing in de lichtblauwe vakken in, de jury vult de rest in.

ONDERBALK	Atk.	1	9	Opm.	Koe A	Jury	Strafpnt.	Koe B	Jury	Strafpnt.
hoogtemaat	HT	in cm	in cm							
voorhand	VH	smal	breed							
inhoud	IH	weinig	veel							
openhoud	OH	weinig	veel							
kruisligging	KL	oplopend	hellend	3 = horizont.						
kruisbreedte	KB	smal	breed							
beenstand achter	BA	hakkig	recht							
beenstand zij	BZ	recht	krom							
klaauhoek	KH	weinig	veel							
voorrueraanhechting	VA	los	vast							
voorspeenplaatsing	VP	wijd	nauw							
speenlengte	SL	kort	lang							
uierdiepte	UD	diep	ondiep	2 = op de hak						
achterruierhoogte	AH	laag	hoog							
ophangband	OB	zwak	sterk							
achterspeenplaatsing	AP	wijd	nauw	3 = spieren in midden van kwartier						
conditiescore	CS	weinig	veel							
beengebruik	BG	zwak	krachtig							
BOVENBALK	Atk.	71	94	Opm.	Koe A	Jury	Strafpnt.	Koe B	Jury	Strafpnt.
Frame	F									
Type	T									
Uier	U									
Beenwerk	B									
Algemeen voorkomen	AV									
Totaal aantal strafpunten										

Punten onder- en bovenbalk	100 –	(strafpuntenkoe A+B) =
----------------------------	-------	------------------------

Wedstrijdformulier onder- en bovenbalk

Deel B

Toiletteren en voorbrengen

1. De show

Of je nu in Nederland, Vlaanderen of Amerika woont; overal worden shows georganiseerd.

Shows, regionaal, nationaal of internationaal, worden gehouden om verschillende redenen. Door het houden van shows kunnen veehouders hun fokkerijfilosofie meten met die van collega-veehouders. Shows zijn een uniek podium voor het laten zien, bekijken en analyseren van de diverse stieren die worden gebruikt door veehouders. Naar een show gaan is daarnaast een visitekaartje voor de veehouder en kan helpen bij diverse marketingactiviteiten. Voor een show worden de dieren zo optimaal mogelijk voorbereid. Een zo goed mogelijk resultaat met een dier is te halen door selectie, door voorbereiding op het bedrijf, door voeding, wassen, scheren, de routine op de keuring en het voorbrengen. Enkele van deze punten komen in dit boekje aan de orde. De basis zal worden uitgelegd, zodat het een handleiding is om de basisprincipes van het naar de keuring gaan onder de knie te krijgen.

Shows: een visitekaartje voor de veehouder

2. Wassen en scheren

Hoe zorg je ervoor dat een dier er optimaal voor staat op een show? Cowfitter Erica Rijneveld licht het toe.

In de voorbereiding naar de show toe maak je een selectie van de dieren die meegaan naar een show. Om ze maximaal voor te bereiden op het scheren, is het goed de dieren al eens te scheren net na de selectie, ongeveer zes tot acht weken voor de show. Hierdoor creëer je mooier haar voor de show. Het is heel belangrijk dat voor het scheren het dier altijd wordt gewassen.

Schoon haar verbetert het scheerwerk en is beter voor het behoud van de messen.

Wassen

Probeer het dier al een paar keer te wassen voor je de eerste keer gaat scheren. Zo worden haar en huid extra schoon. Wassen met een waterslang met handpistool heeft de voorkeur boven een hogedrukreiniger. Met de slang is de druk minder, maar kom je dicht bij de huid en wordt de zeep echt goed uitgewassen.

Zorg dat je met wassen alle onderdelen meeneemt, ook de plekken onderaan bij de benen en de klauwen. Is het wassen gebeurd, controleer dan of alle zeep eruit is en borstel de haren van de toplijn vlak, dat wil zeggen met de haarrichting mee. Zo kan de toplijn gemakkelijker met de föhn omhoog worden geblazen. Dit kan ook met het buikhaar als je kalveren wast. Kam ook de staart uit.

Het wassen

Maak het dier goed nat voordat je het inzeept

Kijk uit dat er geen water in de oren komt

Verdeel de zeep over het natgemaakte dier

Borstel het dier vervolgens goed schoon

Vergeet de klauwen en de onderkant van de benen niet

Spoel de zeep goed uit met een waterslang

Start met scheren als het dier helemaal droog is. Probeer zo netjes mogelijk te werken. Ook het opblazen van de toplijn en de ruwe voorbereiding voor de toplijn kunnen worden gedaan. Hoe vaker het haar omhoog wordt geföhnd, hoe makkelijker het recht omhoog staat op de showdag.

Scheren

Voor het scheren zijn de volgende materialen nodig:

- een goede föhn met smalle bek;
- een toplijnborstel;
- een scheerapparaat met messenet GT511/GT505

Start pas met scheren als het dier helemaal droog is

Benodigde materialen voor het scheren

- voor grotere kalveren/pinken of GT501/GT502
- voor kleine kalveren, of een afgeslepen Oster 84AU-mes voor grote pinken en koeien of voor kop, hals en benen van de kalveren;
- een kleine tondeuse met mesje nummer 10 of 15 en 40 of 50;
- in plaats van een kleine tondeuse kun je ook kiezen voor een type machine als de Moser Arco;
- scheermachine-olie;
- een zachte borstel.

Het dier dat is geselecteerd, is correct gebouwd, heeft een mooie, open rib, heeft stijl, draagt haar kop goed, is sterk in de bovenbouw en heeft platte boten. Toch is het goed een stap achteruit te doen en het dier vóór het scheren nogmaals te analyseren. Zet het dier met scheren op voorbrenghoogte vast met een goede knoop die in één keer is los te trekken, mochten zich problemen voordoen.

Zet het dier bij het scheren op voorbrenghoogte vast

Het systeem bij het scheren is belangrijk. Start met het omhoog blazen van de toplijn en het buikhaar. Zorg ervoor dat je de föhn direct achter de borstel aan laat gaan. Houd de föhn goed horizontaal, zodat de hete lucht niet te veel op de huid blaast. Werk tegen de haarrichting in. Voorbij de schouder zit meestal een draaiing van het haar, let dus op dat je altijd tegen de haarrichting in werkt. Je bent pas klaar als al het haar goed recht omhoog staat. Dit geldt ook voor het buikhaar.

Vervolgens wordt de toplijn bewerkt. Je zoekt de

De hoogste punten van de rug bepalen de hoogte van de toplijn

Houd de föhn horizontaal zodat de hete lucht niet op de huid blaast

Houd de föhn achter de borstel bij het opblazen van het buikhaar

Kantel het scheerapparaat voor de juiste vorm van de toplijn

twee hoogste punten van de rug op, deze zitten meestal op de schoft en het kruis. Het is verstandig om wat afstand te nemen van het dier en die twee punten goed te bepalen. Deze twee punten zijn de leidraad voor de toplijn. Zorg dat je met één hand het scheerapparaat vasthoudt en met de andere hand het apparaat ondersteunt, zodat je een recht lijn kunt maken. Kantel het scheerapparaat iets als je de punten van de haren van de toplijn eraf haalt. Zo kom je aan beide kanten gelijk uit. Op die manier kan de

Bepaal met je vingers de juiste scheerhoogte

bovenkant van de toplijn worden vormgegeven. Om de basislijn aan de zijkant van de toplijn te krijgen, kan het best worden begonnen bij het staartstuk. Dan werk je van achteren naar voren, eerst de ene zijde van het dier en dan de andere zijde. Het is van belang om gelijkmatig te werken. Zo creëer je een aftekening, zodat je weet dat daar de toplijn begint.

Zoals een toplijn bij elk dier anders is, is bij kalveren

Het scheren van de toplijn

Ondersteun met één hand de kop van het scheerapparaat

Zorg dat de punt van het mes niet in de huid komt

Beweeg het apparaat van de huid af als je de toplijn nadert

Let op: houd het scheertempo in als je de toplijn nadert

Steun met uw hand aan de andere zijde van de koe als het dier niet stilstaat

Na het haar voor de tweede keer omhoog geföhnd te hebben, kan de toplijn worden verfijnd

De juiste houding bij het scheren van de benen

het scheren van buikhaar ook elke keer weer anders. De ene keer moet er meer blijven staan dan de andere keer. Ook hier moet er weer goed geanalyseerd worden wat het dier nodig heeft. De overgang van buikhaar naar geschoren lijf begint bij de vang van het dier en loopt uit naar de schouder. Zorg dat er onder de buik een lijn is en niet dat er nog veel ongelijke plukken onder de buik staan. Gebruik voor de overgang weer twee handen: de ene hand houdt het scheerapparaat vast en de andere hand ondersteunt en houdt de afstand.

Als dit is gebeurd, begint het scheren van de rest van het dier. Het handigst is om van achteren naar voren te werken. Probeer bij de buik en de toplijn de overgangen zo mooi mogelijk te maken. Zorg ervoor dat je bij het scheren van de benen een soepele beweging maakt bij de klauwen, zodat het dier rustig

Scheer de kop kaal en vergeet de haren onder de bek niet

Scheer altijd tegen de haarrichting in

Scheer de binnenkant van de oren korter dan de buitenkant

Bepaal het punt op de staart van waaraf je moet scheren

blijft staan. Bij het benen scheren moet altijd één hand op het dier liggen uit veiligheid voor jezelf. Ga nooit onder het dier zitten, maar altijd in een houding van waaruit je, als een dier onrustig wordt, snel kunt wegkomen.

Tot deze hoogte mag je met kortere messen scheren

Scheer de binnen- en de buitenkant van de benen

Scheer het witte gedeelte van de staart zo kort mogelijk

Gebruik iets kortere messen met het scheren van kop en benen, bijvoorbeeld GT511/GT505. Bij het scheren van de kop is het aan te raden dat iemand je helpt. Let op bij de kop, want hier zitten veel draaiingen, je moet dus goed tegen de haarrichting in

Houd het apparaat recht bij het scheren dicht bij de klauwen

scheren. Als het hele dier is geschoren, kunnen met de kleine tondeuse de benen, de kop, de oren en de staart worden bijgewerkt.

De benen zijn bij te werken met mes nummer 10 of 15. De overgang hiervan ligt bij de ader boven de hak. De buitenkant van de oren kun je ook met nummer 10 of 15 scheren, de binnenkant met nummer 40. Het witte gedeelte van de staart kan met nummer 40 worden geschoren. Het zwarte gedeelte met num-

mer 10 of 15. Bij een koe ligt het punt van de staart van waaraf je scheert halverwege de ophangband van de uier. Bij een kalf wordt de hoogte van het uierblad als maatstaf genomen.

Als alles is geschoren, blaas je toplijn nogmaals op en probeer je deze nog wat te verfijnen.

Mocht je het lastig vinden de toplijn in één keer perfect af te werken, dan kun je ervoor kiezen om het dier nogmaals te wassen en een andere dag

Vorbereiding op de showdag

1. Benodigde materialen op de showdag

2. Spray na het föhnen van de toplijn Clear Magic erin

3. Scheer de laatste haren die uitsteken eraf

4. Spray het wit uitgeslagen gedeelte van de toplijn zwart

5. Borstel de staart uit en spuit er lak in voor een volle staart

6. Spray de hakken indien nodig wit

7. Spray op 30 cm afstand een glansmiddel over het haar

8. Borstel het in en je bent klaar voor de show

De neusriem hoort halverwege de ogen en de neus

het haar nogmaals omhoog te föhnen. Je hebt dan weer een frisse blik en het haar is net even gemakkelijker te bewerken.

Het scheren voor een show moet gebeuren in de week van de show. Zorg ervoor dat het dier weer goed gewassen en droog is voordat je met scheren begint.

Zo veel mogelijk moet thuis zijn voorbereid, zodat je op de show niet alles nog hoeft te doen. Dit geeft minder stress voor jezelf en voor het dier.

Voorbereiding op de showdag

Het dier moet 's ochtends voor de laatste keer gewassen worden. Vergeet niet de haren plat (met de haren mee) te kammen van toplijn en buik. Als het dier droog is, kun je starten met het opblazen van de toplijn. Doordat er veel voorbereidingen thuis gedaan zijn, kun je direct de lak Clear Magic in het haar spuiten om het goed omhoog te houden. Gebruik hierbij de föhn om de Clear Magic extra hard te laten worden. Zet de föhn niet op de hoogste stand. Je zult zien dat er altijd wanneer je een toplijn omhoog föhnt, weer haren zitten die afgeschoren moeten worden.

Ook als je de toplijn hebt vastgezet, moet je er met het scheerapparaat nog een keer langs om de uitstekende haren weg te scheren. Als de toplijn helemaal bijgewerkt is, kan er ter versteviging nog Clear Magic in worden gespoten. Het dier kan daarna weer op de stand worden gezet, waar ze kan vreten en drinken. De laatste showringvoorbereiding kost ongeveer twintig minuten. Doe in die twintig minuten de juiste maat showhalster aan, zorg dat je het nummer hebt en doe de laatste handelingen om het dier perfect in de ring te showen. Borstel alle haren, stof en vuil van het dier af en spray een glansmiddel, zoals Final Mist, op het dier, zodat ze glanzend in de ring verschijnt. Maak kale plekken wit of zwart en spray ook de zwarte delen van de toplijn zwart met Black Finisher of Black Magic. Clear Magic slaat namelijk wit uit op zwart. Tot slot föhn je het buikhaar op en borstel je de staart uit. Veeg het laatste vuil van de neus van het dier en je bent klaar om de competitie aan te gaan!

Training van het dier

Een rustig dier in de ring vergt inspanning en tijd. Als de selectie voor de show is gemaakt, kan begonnen

worden met het trainen van de dieren. Start met het dier vastzetten op voorbrenghoogte met een halster die hetzelfde effect geeft als een showhalster. Dat betekent dat de druk van de halster onder de kin moet zitten en niet achter de oren. Zet het dier zo vast dat ze in één keer losgetrokken kan worden, mocht er wat voorvallen. Het dier kan ongeveer 15 à 20 minuten worden vastgezet, maar zorg er wel voor dat je in de buurt bent om controle te houden. Herhaal dit vastzetten totdat het dier zich er gemakkelijk bij voelt. Een goede combinatie is ook het dier omhoog zetten bij de wasruimte en haar meteen wassen, zo vang je twee vliegen in één klap. Als het dier hieraan gewend is, kun je haar trainen met een kettinghalster. Let op: zet haar nooit vast met een kettinghalster zoals met een gewoon halster! Ze heeft dan continu de druk van de ketting in haar kin en zal uiteindelijk slechter reageren op de ketting. Wanneer je je dier traint, moet ze luisteren naar je hand. Je moet haar dus leren stoppen, weer starten met lopen en ook het positioneren van de benen is onderdeel van de training. Probeer in het begin in je eentje te trainen. Laat niet iemand achter het dier aanlopen om aan te jagen, het dier went hieraan en luistert uiteindelijk in de ring nog niet naar je hand. Ook is het goed te oefenen wat te doen als een jury om je heen loopt en het dier aanraakt. Deze oefening is voor zowel dier als begeleider zeer functioneel.

De juiste houding van kop, halster en handen

3. Showmanship

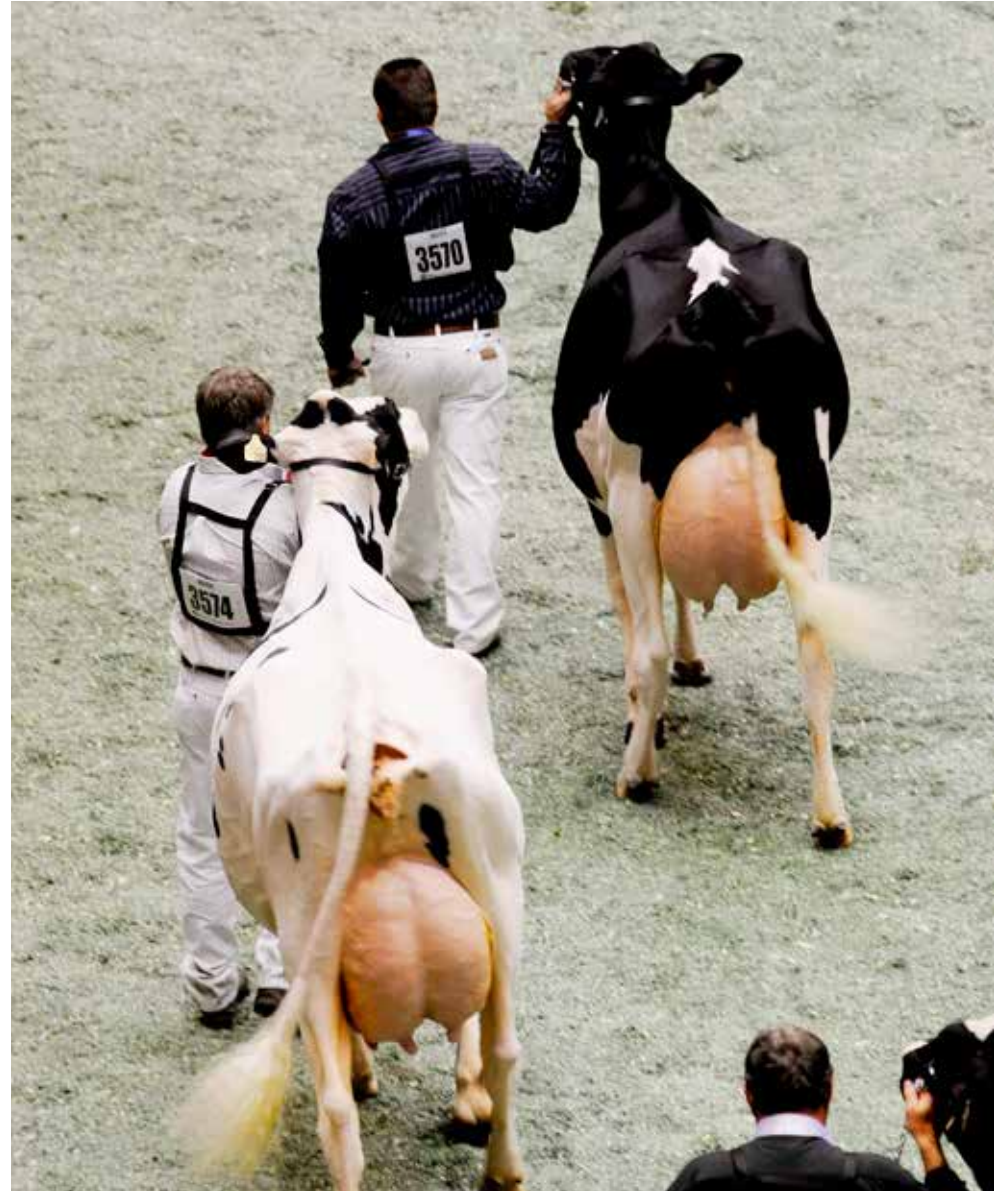
Hoe presenteert je je dier optimaal in de keuringsring?
De cowfitter geeft een aantal tips.

Het dier presenteren is in veel gevallen nog niet zo gemakkelijk als het lijkt. Er zijn veel kleine regeltjes waardoor je je dier beter en professioneler kunt presenteren. Hier volgt een uiteenzetting van de internationale richtlijnen van 'showmanship', ofwel het voorbrengen van het dier.

Er zijn verschillende momenten tijdens het showen van je koe waarop de jury op jou en het dier let. Het belangrijkste is het contact met de jury en met het dier. Het moet een samenspel worden, zodat de jury aan de ene kant het gevoel heeft dat je aandacht voor hem of haar hebt en aan de andere kant ziet dat je controle over het dier hebt. Oefening thuis is dus van belang om een vertrouwd gevoel met je dier te krijgen en te weten hoe je dier in bepaalde situaties reageert.

Het basisprincipe van een dier keuren door een jury is als volgt: als de dieren binnenkomen, bekijkt de jury ze één voor één in het midden van de ring. Als alle dieren binnen zijn, worden per rubriek de dieren dier voor dier bekeken. Daarna volgt de plaatsing. Na de eerste plaatsing volgt er meestal nog een definitieve plaatsing. Het is mogelijk dat er dan nog enkele rondjes gelopen moeten worden. Volgens de internationale regels moet er altijd met de klok mee

Loop voorwaarts bij het betreden van de ring

Als alle dieren in de ring zijn, loop dan achterwaarts

worden gepresenteerd. Dit betekent ook dat je altijd aan de buitenkant van de ring moet lopen, zodat de jury het dier optimaal kan beoordelen.

Betreden van de ring

Voordat het dier de ring in gaat, moet het schoon zijn. Let op dat het dier een schone snuit heeft en geen stro onder de buik of in de staart. Zorg ervoor

Houd controle over het dier en laat je niet afleiden door het publiek

dat je er zelf ook verzorgd uitziet. Je bent tenslotte samen één met je dier! Je kleding bestaat uit een witte broek, een witte blouse, een riem en goed schoei-sel. Zorg dat je je voorbereidingen op tijd treft, zodat je niet te laat bij de ring verschijnt. De halster moet de juiste maat hebben. Dit betekent dat de neusriem halverwege het oog en neus zit. Zit de neusriem te veel richting de neus, dan is de halster te groot, zit de neusriem te dicht bij de ogen, dan is de halster te klein. Beide voorbeelden zorgen ervoor dat je niet de juiste controle over het dier kunt hebben.

Als je de ring binnenkomt, loop je voorwaarts links van het dier. Presenteer het dier met trots. Je loopt voorwaarts naast het dier, zodat de jury een goede eerste indruk van begeleider en dier kan krijgen. Zodra alle dieren in de ring zijn, draai je om en loop je achterwaarts of zijwaarts, afhankelijk van waar de jury staat.

Wees goed voorbereid als je met je dier de ring in gaat. Je hebt maar één kans voor een goede eerste indruk. Als je ziet dat de jury naar het dier achter jou gaat kijken, moet je niet je aandacht laten verslap-pen. De jury zal jou en je dier namelijk nogmaals bekijken om alle dieren goed te vergelijken.

Eén voor één bekijken van de dieren

Zodra alle dieren binnen zijn (als de ring gesloten is), gaat de jury de dieren één voor één bekijken. Het is dan van belang dat je de jury goed volgt. Als de jury voor je dier staat, zorg dan dat je de jury aankijkt en de positie inneemt die je hebt als je de ring in komt. De jury zal om het dier heen lopen, daarbij is de stand van de benen van belang.

Show je een kalf, dan moet je altijd zorgen dat het been aan de kant van de jury naar achteren staat, zo

Details in de ring

- Zorg dat de kop van het dier niet te hoog geshowd wordt. De neus mag niet in de lucht steken.
- Zorg dat het leidsel opgerold is en dat je het vasthoudt met de hand die bij de kop is. Op deze wijze heb je een hand vrij om het dier te geleiden.
- Zorg dat je de kop recht houdt in dezelfde positie als het lichaam van het dier. Zo lijkt het dier langer. Van achteren gezien moet het dier dus van staart tot kop een rechte lijn vormen tijdens het showen.
- Houd afstand tussen het dier en de voorganger. Je bent verantwoordelijk voor de ruimte voor je. Houd een dierlengte afstand, zodat je voorganger geen last van jou heeft en je je eigen dier ook goed kunt showen.
- Zorg dat je elleboog niet te hoog in de lucht is als je je dier voorbrengt. De lijn van je arm en de hoogte van de kop van de koe moeten evenwijdig zijn.
- Zorg ervoor dat er niet te veel afstand is tussen jezelf en het dier als je haar showt.
- Probeer de kwab van de kin naar je toe te trekken. Dit geeft een verfijnder aanzicht voor de jury.

Rol het leidsel netjes op

Zorg dat je de kop recht houdt

lijkt het kalf langer. Bij koeien is het precies andersom. Daar moet het been aan de kant van de jury iets meer naar binnen staan, dus vóór de uier. Zo komt voor en achter de uier beter uit.

Het is van belang dat je niet twijfelt in deze situatie. Als je ziet dat de jury om je dier gaat heen lopen, ga je al werken aan het verplaatsen van de benen. Let op, verplaatsen van de benen moet worden bereikt door te sturen aan de halster door middel van minder of meer druk. Het is niet goed om de benen te verzetten met je voeten. Draai met de jury mee als hij of zij langs je heen loopt. Verlies niet het contact met de jury en luister goed naar zijn/haar aanwijzingen. Ook is het mogelijk dat de jury iets vraagt over de leeftijd van het kalf of over de kalfdatum van de koe. Zorg ervoor dat je deze kennis altijd paraat hebt.

Bij dit onderdeel is het van belang dat je ruimte laat aan de buitenkant van de ring, zodat de jury ook de mogelijkheid krijgt om rond het dier te kunnen lopen.

Opstellen van het dier

Zodra alle dieren individueel zijn bekeken, gaat de jury over op het keuzemoment. Het is dan belangrijk dat je de jury goed in de gaten houdt, maar ook welk dier hij of zij aanwijst. Zo weet je als hij je binnenhaalt, achter welk dier je moet plaatsnemen. Als je naar binnen wordt geroepen, reageer je daar vlot op. Je pakt het dier met je rechterhand en loopt met ferme pas naar binnen. Ongeveer twee meter voor de opstellijn pak je het dier weer terug, zoals je haar met voorbrengen houdt en zet je haar rustig in de lijn. Let hierbij op dat je niet te dicht op elkaar gaat staan, maar er mag ook geen meter ruimte tussen

Volg in de ring de instructie van de jury op

twee dieren zitten. De lijn wordt bepaald door diegene die het dier als eerste opstelt. Meestal geeft de ringmeester aan waar je met het dier moet stoppen. Het eerst opgestelde dier is de basis voor de rechte lijn, houd hier altijd rekening mee.

Als je opgesteld staat en het dier staat goed, ontspan dan. Goed is goed, maar behoud je concentratie en ga niet met de buurman of buurvrouw praten. De plaatsing is pas definitief als je het lintje in je hand hebt!

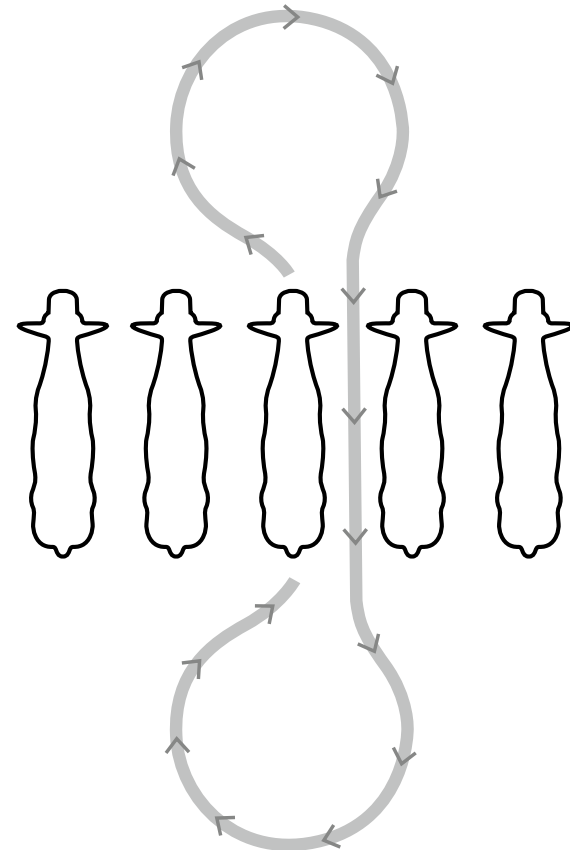
Als alle dieren zijn opgesteld, zal de jury om de dieren heen lopen. Het is dan van belang dat je ook weer de jury volgt. Als de jury voor de dieren langs loopt, sta je naast het dier met je hoofd richting de jury. Loopt de jury langs bij de achterbenen, dan sta je naast je dier met je hoofd gericht naar de jury. Wil je dier niet stilstaan in de lijn, probeer dit eerst op te lossen door een paar stappen achterwaarts te lopen en dan opnieuw te positioneren. Zo blijft de rust in de lijn. Mocht je dier helemaal niet willen, dan kun je even uit de lijn draaien en dan weer terug opstellen (zie tekening hiernaast). Maar dat moet uitzondering zijn en geen regel.

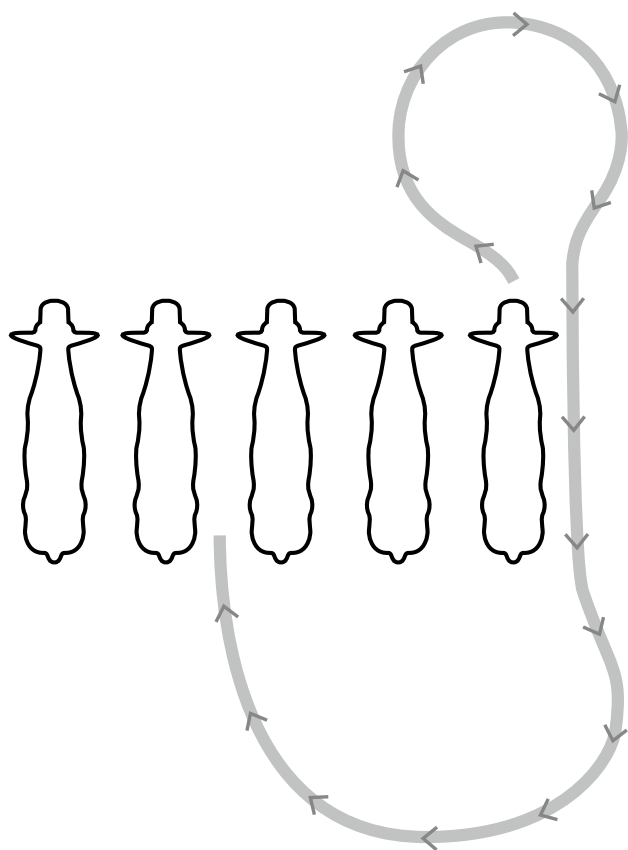
Nadat de jury de dieren voor de eerste keer opgesteld heeft zien staan, zal er gevraagd worden nogmaals een ronde te lopen. Dan voert de jury vaak de laatste veranderingen door. Het is dus van belang dat je ook dan nog alert blijft. De tweede opstelling is de definitieve opstelling. Het kan dus zijn dat je bij de eerste plaatsing op de vierde plaats staat en dat de jury je aantikt bij de tweede rondgang om tweede te lopen. Schroom niet, maar reageer en trek je dier uit de lijn om vervolgens achter het eerst aangewezen dier aan te sluiten.

Als alle dieren voor de tweede keer zijn opgesteld, is

de beslissing gevallen. Hierna volgt de mondelinge toelichting van de jury. Meestal worden de eerste vijf dieren mondeling toegelicht. Op internationale shows vertrekken de dieren van de zesde plek en daaronder al richting de uitgang terwijl de jury de eerste vijf over de microfoon bespreekt. Sportiviteit is een groot onderdeel in het showen

Het opnieuw opstellen in de lijn

Het wisselen van positie in de lijn

van dieren. Felicitteer diegenen die hoger geplaatst zijn dan jezelf. Ga niet in discussie met de jury, zeker niet in de ring. Loop ook niet weg uit de ring als je het niet eens bent met de plaatsing. Keuring is een jury sport. De mening en plaatsing van de jury zijn geldend!

Bij showmanshipwedstrijden wordt nog meer gelet op presentatie en juiste handelingen dan bij gewone keuringen. Heel vaak geeft de jury een stopteken voor iedereen, hij of zij staat dan midden in de ring en houdt beide handen omhoog. Je moet je dier dan zo snel mogelijk goed neerzetten. Snel reageren is in deze van belang. Ook komt het voor dat je van dier moet wisselen. De jury wil kijken of je elk willekeurig dier onder controle kunt houden. Wanneer je wisselt, laat je de lijn afrollen en geeft deze aan diegene die je dier moet overpakken. Later in de rubriek zal er weer gelegenheid zijn, aangegeven door de jury, om te wisselen met je eigen dier.

Een lastig onderwerp dat altijd verwarring schept, is het wisselen van positie in de lijn. Stel: je staat op de vijfde plaats maar wordt naar voren gehaald naar de derde plek. Er zijn twee mogelijkheden om dit voor elkaar te krijgen:

1. Je duwt je dier uit de lijn, zodat je genoeg ruimte hebt om naar de derde plek te gaan. Deze oplossing vergt veel oefening thuis; het is namelijk niet makkelijk je dier recht achter uit de lijn te sturen.
2. Je gaat voorwaarts uit de lijn en je maakt een rondje met de klok mee, je loopt met je dier door de plek waar je stond, naar de achterkant van de lijn. Daar maak je weer een cirkel en leid je het dier naar de juiste derde plek (zie tekening hiernaast).

Punten waarop gelet wordt tijdens het beoordelen van showmanship

Kleine fouten

- Riem van de halster is niet goed opgerold
- Halster is niet op de juiste maat van het dier afgesteld
- Incorrect schoeisel of incorrecte kleding
- Kauwgom in de mond of telefoon aan in de ring

Fouten

- Te groot of te klein halster
- Verkeerde afstand tussen voorbrenger en dier
- Te weinig naar de jury kijken en te veel naar het dier
- Bevelen van de jury niet of matig opvolgen
- Te veel ruimte tussen de dieren, zowel tijdens het keuren als bij het opstellen
- Kruisen van je benen tijdens het lopen in de ring
- Niet de kin beethouden als dit bij het dier eigenlijk echt nodig is

Grove fouten

- Dier is niet getraind
- Dier is niet goed gewassen en niet geschoren
- Er zit nog stro in de staart, op de buik of op het lijf
- Geen controle over je dier
- Geen overzicht tijdens het voorbrengen op dier en jury
- Te laat betreden van de rubriek
- Je vinger in de ring van de halster hebben
- Je arm of elleboog te hoog hebben met voorbrengen
- Benen niet goed neerzetten voor de jury of te langzaam
- Dier is niet recht van staart tot kop bij het presenteren van het dier
- Te weinig ruimte laten voor de jury om rond het dier te lopen

- Niet genoeg ruimte nemen tijdens de draai voor het veranderen van plaats
- Verkeerd draaien bij het wisselen van plaats in de lijn
- Te langzaam naar het midden van de ring lopen bij het opstellen
- Te onrustig zijn bij en tijdens het opstellen
- Te ontspannen houding bij het wachten in de opstelling
- Onsportief gedrag

**CRV wenst
jullie een leuke
en leerzame
cursus!**

Kijk op keuren

- ▶ CRV organiseert Kijk op keuren
- ▶ Honderden deelnemers uit heel Vlaanderen
- ▶ Feestelijke finale

BETTER COWS > BETTER LIFE

COÖPERATIE-CRV.NL

Welke
showbenodigdheden
heeft u nog niet?

Op **www.showequip.com** vindt u alles voor het
maximale resultaat op uw showdag!

Wij hebben elke week een mooie aanbieding!

www.showequip.com

☎ (+31) 6515 27489

✉ Info@showequip.com

f Livestock Show Equipment